

Иля Варшавски
Решавай, пилоте!

Марсианката вървеше, поклащайки леко бедра, вирнала малката си кръгла глава. Огромни, черни, леко присвити очи, матово лице с цвета на слонова кост, златисти устни, разтворени в усмивка, на лявото слепочие – зелен триъгълник – знакът на кастата Пазители на тайната.

Климов трепна.

Все още не можеше да свикне със загадъчната красота на дъщерите на Марс.

– Извинете, бихте ли ми казали къде трябва да заверя билета си?

Тя говореше напевно на космически жаргон, гълтайки края на думите.

– Наляво, в залата за пътници, гише номер три.

– Благодаря! – Марсианката тръсна сребристите си къдрици и като изгледа през рамо Климов, тръгна към вратата. Наметката от скъпи кожи небрежно се влачеше по пода.

„Авантюристка! – с неочаквана злоба си помисли Климов. – Приключения търси! Стовариха на гърба ни планетата си със залязваща култура. Страшно е, като си помислиш само колко ни струват, а каква полза? Само дето научиха нашите момичета да си боядисват златни устните. Туристка!“

Чувствуваше се отвратително. В гърлото му бе заседнала тежка, горчива буца, усещаше тъпи болки в гърба и всички стави.

„Остава само да се разболея.“

Прегледа разписанието на товарните рейсове и отиде в залата за пътници.

В ъгъла под светещата схема на космическите трасета група млади мъже играеха бойк – игра, която космонавтите донесоха от Марс. При всяко хвърляне на зарове вдигаха врява като на футболен мач.

„Технически експерти, все от един дол дренки“ – помисли си Климов.

Бутна вратата и влезе в бара.

Тук все още нямаше много хора. Двойка американци, явно туристи, ако се съди по екзотичните им костюми с безброй ципове и обувките с дебели подметки, пиеха коктейли и един субект с неопределен вид преглеждаше списанията.

Ружена – в бяла престилка с навити ръкави – чародействуваше с миксера.

– Здравей, Витя! – рече тя, като вадеше тапата на една бутилка с пестър етикет. – Не изглеждаш добре днес. Искаш ли коняк?

Климов замижа и преглътна слюнката си. Чашка коняк – ето какво

ще го съвземе.

– Не бива – каза той, като сядаше на столчето, – нали съм резерва. Дай ми, моля ти се, кафе, но да не е много силно.

– Нещо ново?

– Няма. Какво ново може да има... в моето положение?

Взе подадената му чашка и я постави пред себе си, като разля половината на тезгяха.

Ружена побутна към него захарта.

– Не бива така, мили. Ти си съвсем болен. Време е да зарежеш всичко това. Не бива да се самозалъгваш. Космосът изстиска човека докрай. Познавах хора, които на тридесет и пет години вече за нищо не бяха годни, а ти си на...

– Да, не можеш да ги скриеш.

Американецът вдигна глава и зацъка с език. На вратата стоеше марсианката.

– Бутилка кримски мускат – подхвърли тя, насочвайки се към една масичка до прозореца.

– Аз да вървя – рече Климов, – трябва да се обадя в диспечерската.

– В дванадесет ще ме сменят. Ела да ме вземеш, ще ме изпратиш до в къщи. Може би ще останеш – добави тихо тя – завинаги?

– Ще намина – каза Климов, – ако се освободя.

„Ако се освободя – помисли си той. – Що за глупост! От какво ще се освобождаваш, пилоте втора резерва? И днес ще си свободен, както и вчера, както вече цели три години си свободен. Никой и никога не ще те изпрати където и да било. Търпят те тук само от състрадание, защото знаят, че и без това ще идваш всеки ден, да дебнеш някакъв шанс. Надяваш се да стане чудо, но чудеса има само в приказките.“

На вратата се сблъска с дебел нисък човек в униформа на международния космодрум.

– Как е, Витя?

– Отлично!

– Самочувствието?

– Великолепно.

– А ние тук съвсем закъсахме с товарните превози. Мини в края на смяната, да си побъбрем.

– Ще се отбия – рече Климов, – непременно ще се отбия.

Отиде пак в залата за пътници и седна в дълбокото кресло под високоговорителя. Поредният автобус бе докарал голяма група пътници и залата се бе напълнила с оживена тълпа.

Климов машинално взе от масичката проспекта за туристическите рейсове.

Редовни рейсове до Луната, напълно безопасни полети. Пътниците се обслужват от квалифицирани екскурзоводи-космолози, туристическите лайнери се управляват от най-опитните пилоти.

„Най-опитните – помисли си той. – Всички те са ходели още с къси панталонки, когато съм извършвал първия си рейс до Луната. А сега... Най-опитните! Изглежда, наистина трябва да свърша с тая комедия. Ружена е права. Още сега да отидеш в диспечерската, пилоте, и да кажеш, че от утре... След това ще минеш да вземеш Ружена и край на това мъчително очакване на чудото, край на вечната самота. За какво държеше така на самотата си, пилоте? За делото, на което служиш ли? Там вече няма място за теб. Дошли са нови, много по-опитни, които, когато са били още сополиви палета, са носели на ученическите си куртки възпоменателните значки с твоя портрет. Хайде, реши се, пилоте!“

Диспечерт – момиче в блестяща нова униформа със значката на Космическата академия – го изгледа остро със сивите си очи.

– Защо ви нямаше досега? Току-що откараха в болницата втория пилот на нула шестнадесет. Няма никой друг в резерва освен вас. За три дена – дванадесет извънпланови рейса. Можете ли да летите?

– Ще мога.

– Тичайте веднага при лекаря. Досието ви е вече там. Първият пилот е Притчърд. Ще го намерите в пилотската. Стартът е след четиридесет минути. Успешен полет!

– Благодаря!

Климов затвори след себе си вратата и се облегна на стената.

„Нула шестнадесети, рейсът за Марс. Тичайте по-скоро при лекаря.“ „Да имаш да вземаш! Нека тичат най-опитните, те нямат сърцебиене.“

– Фамилно име?

– Климов. Втори пилот от нула шестнадесети.

– Събличай се!

Непослушните пръсти разкопчаха куртката.

– По гашета.

... Десет завъртания, двадесет, тридесет... сто. Все по-бързо се върти центрофугата, все по-бавно и слабо бие сърцето. Невъобразима тежест притиска корема му, стяга белите му дробове. Тъпи тежки удари в тила. Устата жадно поема въздух. Сто двадесет. Огнени кръгове бясно се въртят пред очите, гаденето от стомаха се изкачва и засяда като буца в гърлото. Сто и тридесет. Непоносима болка в гръбначния стълб. Сто тридесет и пет. О чудо! Безтегловност. Носи се в свободен полет. Черна бездна, осеяна със звезди – сини, червени виолетови. Какво блаженство! Ако само не му убиваше така мундшукът на кислородния апарат. Кой ли глупак е измислил тия нови скафандри...

– Спокойно, Климов! Дишайте, дишайте! – Лекарят извади лъжичката от устата му и загледа часовника си, като му проверяваше пулса. – На колко сте години?

– Там е написано... на петдесет и две.

– Отдавна имате право на пенсия. За какъв дявол...

– Не мога.

– Глупости! – Лекарят отиде до бюрото и отвори досието му. – Би било престъпление от моя страна да ви пусна да летите. Какво да се прави, братле, възрастта си е възраст. От колко години летите?

– Тридесет... и от тях три съм в резерва.

– Ето виждате ли – той прелистваше досието, – две аварии през последните пет години, а преди това... чакайте! Да не сте същият онзи Виктор Климов?!

– Същият.

Лекарят тихичко подсвирна.

„Дръж се, пилоте! Това е последният ти шанс.“

– Само един рейс. Много ви моля...

– С кого ще летите?

– Първи пилот е Притчърд.

– Добре – като се поколеба за миг, лекарят се подписа на пътния лист, – ще поговоря с него да ви щади, особено при претоварванията. Успешен полет!

– Благодаря!

– Момент! Не забравяйте нашата уговорка. Последен рейс. Ето ви таблетки. Не ги взимайте, ако не е необходимо. И така, не забравяйте, нали?

– Няма.

– Извинете, вие ли сте Притчърд?

Широкоплещестият дангалак, който се справяше с половин килограмовия бифтек, вдигна червенокосата си глава.

– Ъхъ.

– Виктор Климов. Назначен съм при вас за втори пилот.

Притчърд му хвърли поглед изпод вежди. Уважение, примесено със съжаление. Най-опитните винаги го гледаха с такъв поглед.

– Много ми е приятно. Седнете. Какво ще хапнете?

– Благодаря, преди старт никога не ям.

– Напразно. Може би кафе?

– Вече пих.

Първият пилот дъвчеше мълчаливо.

„Началство – помисли Климов, – сукалче, а вече началство.“

– Летели ли сте на шеста серия?

Климов се смути.

– Изобщо не ми се е случвало, но минах курсовете за преквалификация.

– Великолепно. – В гласа на Притчърд имаше всичко друго, но не и възторг.

– Старт в двадесет и три и тридесет – рече той, като отмести чинията. – Сега ще съобщят на пътниците да се качват. Отивам да оформя документите, а вие проверете как товарят багажа.

– Не съм ли длъжен да присъствавам при качването на пътниците?

– Не, там е Рита, тя ще се справи.

Обявиха полета и пътниците се устремиха към изхода.

Климов се отби в бара.

– Отлитам на нула шестнадесети.

– Ой, Витка! – Радостта на Ружена бързо се смени с тревога. – А ще можеш ли в такова състояние?

– Нищо ми няма. Лекарят каза, че съм във форма.

– Тогава поздравявам те! – Тя се наведе през тезгяха и неловко го целуна по бузата. – Ще те чакам.

– Довиждане.

– Почакай, Витенка. – Тя бързо развърза престилката си и откъсна от блузката си копче. – На, за късмет!

Не се полагаше да благодари.

На служебния изход той небрежно показа пътния си лист на дежурния.

– Летите ли, Климов?

– Летя, втори пилот на нула шестнадесети.

– Втората площадка вляво.

Климов излезе на пистата. Зад железобетонната ограда се извисяваше стоманената грамада на стартовата кула с устремена към висините ракета.

Вдигна глава и погледна мъничката червеникава звездичка на небето.

„Потръгна ти най-послед, пилоте!“ – Ръката напипа в джоба копчето и конвулсивно го стисна.

В подножието на кулата висока тънка стюардеса настаняваше пътниците в асансьора.

Климов погледна нагоре и пое към стълбата.

Почти бе стигнал товарното отделение, когато отново почувствува тежката, горчива буца в гърлото си. Облегнат на перилата, погледна надолу и стисна зъби, да преодолее замайването. Само това липсваше. Нима може да се бои от височината?! Вдигна поглед и видът на блещукащите звезди неочаквано му донесе облекчение...

Товарното отделение бе претъпкано с багаж. Провирайки се между многобройните крепители, Климов пълзешком се добра до кърмата. Всичко изглеждаше в ред, можеше да върви в кабината.

– По дяволите! – Измъквайки се през люка, той си удари главата в един от поцинкованите сандъци, закрепени по стените. – Товарът обаче е над нормата!

След полумрака на товарното помещение матовата светлина в салона му се стори непоносимо ярка. Последните пътници се настаняваха в креслата си. Стюардесата разнасяше на малка табличка розовите хапчета със стартова наркоза.

Когато вървеше по пътечката между креслата, той видя марсианката. Тя го изгледа внимателно, изучаващо и насмешливо.

Първият пилот беше вече на мястото си. Климов седна в креслото си и затегна колана. Притчърд въпросително го погледна.

– Всичко е наред, но ми се струва, че товарът превишава допустимата норма за кораби от тази класа.

Притчърд сви рамене.

– Не се тревожете. Имаме разрешение от инспекцията.

На вратата се появи главата на стюардесата.

– Готово! Двадесет и шест пътници.

– О кей!

Притчърд включи микрофона, но размисли и го изключи.

– Вижте какво, Климов. Знам, че сте опитен астролетец. Още в академията съм изучавал вашите полети... Няма защо да се стеснявате от мен... Лекарят ми говори... Може би стартова наркоза...

– Глупости! Чувствувам се отлично.

– Както искате. – Той се наведе към микрофона: – Тук е нула шестнадесети, моля за старт.

– Нула шестнадесети, давам ви старт! – зачу се глас по радиоприемателя. – Пет... четири... три... две... едно... старт!

Стрелката на скалата за ускорението леко помръдна и като се задържа нерешително за миг на едно място, стремително отскочи нагоре.

Климов усети, че Притчърд го гледа, и му отвърна със слаба, измъчена усмивка. После изчака малко, измъкна от маншета на ръкава си таблетката и я сложи с тежката като олово ръка в устата си.

Първият пилот продължаваше да гледа уредите на командното табло. Взимане на допинг при излитане и при кацане бе категорично забранено от устава.

Таблетката действа моментално. Сега вибрацията и тежестта не изглеждаха така мъчителни.

Притчърд премести малкото лостче на пулта. Стрелката на скалата за претоварването тръгна надолу.

– Тук е нула шестнадесети – каза той в микрофона, – стартът е благополучен, взимам курс към станцията за зареждане.

– Чувам ви, нула шестнадесети – отвърна гласът. – Стартът е благополучен, станцията за зареждане е готова да ви приеме.

Плавно намаляване на скоростта, две огнени струи от бордовите дюзи и корабът увисна в магнитната примка на станцията за зареждане.

„Ловко го направи – помисли си Климов. – Гледай го ти, наистина е много опитен.“

Притчърд разкопча колана си.

– Вижте какво, Климов. Зареждането ще трае около три часа. При излитането вие сте ми абсолютно ненужен. Набиране на втора космическа не е шега работа. Идете да спите. Две таблетки приспивателно. След двадесет часа ще ме смените.

– Да, но...

– Изпълнявайте нареждането! При тази автоматика и аз мога да подремна тук. Ясно ли е?

– Ясно.

От синята светлина на нощните лампи лицата на пътниците изглеждаха мъртвешко бледи. Те лежах по гръб в спуснатите кресла, сковани

от стартовата наркоза.

На първата седалка, свита, спеше стюардесата.

Климов влезе в малката каюта за екипажа, свали си обувките и легна на дивана. На масичката до главата му имаше приспивателни таблетки.

„Изпълнявайте нареждането...“

Той въздъхна и глътна една след друга две таблетки.

„И все пак късметът ти заработи, пилоте“ – усмихна се той, като залягаше спалните колани.

Климов се събуди от някакво странно чувство за тревога. Няколко минути лежа по гръб със затворени очи, докато се съвземе от действието на приспивателното.

„Колко ли е часът? – Той разкопча коланите, скочи рязко и полетя към тавана. Хващайки се за скобите на преградната стена, внимателно се спусна долу и погледна часовника. – По дяволите! Успал съм се!“ Бяха изминали тридесет и шест часа, откакто Причърд го отпрати в каютата. Проспал е дежурството си! Позор! Няма що, добре започва службата си на нула шестнадесети!

Наведе се, obu обувките си с магнитни подметки и се затътра с вид на провинило се момче към командната кабина.

Двойката американци, разкопчали коланите си, дремеха в креслата си. Младите експерти отново играеха бойк, като огласяваха салона с веселия си смях. Марсианката, мръщейки се от потракването на магнитните зарове, смучеше тубичка с ананасов крем. Стюардесата сновеше между креслата и почистваше след закуската.

Климов отвори вратата на кабината.

– Простете ми, Притчърд. Макар че за свинщината, която извърших, не може да има оправдание.

– Оставете, Климов. Радвам се, че добре се наспахте. Автоматиката поддържа курса на кораба. Можете да дремете тук в креслото, а аз ще полегна. Кога да ви сменя?

– Когато решите. Аз май се наспах за цял живот.

– Добре – първият пилот погледна часовника си, – и аз май ще взема приспивателно.

* * *

... Няма нищо по-спокойно от дежурството при свободен полет. Климов се разположи в креслото и затвори очи, вслушвайки се в монотонното потракване на курсографа. Е най-после пак е в Космоса. Сега

вероятно за дълго. Назначените от резервата пилоти рядко ги махат след първия курс. Във всеки случай няколко рейса са му сигурни, а после...

Два взрива един след друг разтърсиха корпуса на кораба. Светлина та угасна. В тъмнината Климов напипа бутона за аварийното осветление и кабината се освети от бледата светлина на малката лампичка над пулта.

Във внезапно настъпилата тишина тракането на часовниковия механизъм на курсографа изглеждаше като тревожно биене на камбана. Върху плавната крива на курса се виждаше съвсем малко петънце. От него кривата едва забележимо се отклоняваше вляво. Достатъчно, за да прелети корабът на милиони километра край целта. Трябва незабавно да изправи курса. Два-три пламъка от бордовите дюзи и тънката крива върху хартиената лента отново ще легне в средата на червената черта, изчислена с педантична точност от електронните машини на Земята. Той натисна педала на левия маневрен двигател... Тишина...

Магнитните подметки вече не прилепваха към пода и той се движеше по пътечката между креслата с нелепи подскоци, съпровождан от разтревожените погледи на пътниците.

Между вратата, водеща към склада, и преградната стена имаше скреж. Климов долепи ухо до изолацията на вратата и чу тънко свистене. Там, зад вратата, беше чудовищната пустош, наречена Космос. Той погледна вентила на автоматичната клапа, монтирана на тръбата, подаваща въздух в кораба от регенериращата инсталация. Клапата беше затворена. Това можеше да означава само едно: пробив в тръбопровода.

– Нещо сериозно ли е, капитане? – попита американецът.

– Не. Микрометеорит е пробил обшивката и е повредил електрическата инсталация. След два часа всичко ще бъде поправено. Само обядът вероятно ще позакъсне.

Де да е така! Нали продоволствените запаси се намираха зад тази врата.

„Два часа! – Той хвърли поглед на анероида. – Налягането в кораба е с пет милиметра по-ниско от нормалното. След два часа те ще почнат да се задушават, ако запасът кислород в аварийните балони...“

– Два часа и всичко ще е наред – повтори той, като се отправи към каютата за екипажа.

– Притчърд! – Първият пилот спеше, разперил ръце. От полуотворената му уста се чуваше тежко дишане. – Притчърд!

Климов търкаше ушите му, удряше го по бузите, масажираше гръдния му кош.

– Събудете се, Притчърд!

Напразно. Сега действието на приспивателното можеше да преустанови само инжекция с енцекардол.

– Рита!

На вратата се показа бледото като гипсова маска лице на стюардесата.

– Аптечката у вас ли е?

– Тя е в склада, сега ще я донеса.

– Не е нужно.

– Мисля...

– Идете на мястото си. Аз ще бъда в кабината. Включете инсталацията за всмукване на въглеродния двуокис. И не пускайте никого да се доближава до вратата, водеща към склада.

– Добре.

„Е, решавай, пилоте!“

Всъщност нямаше какво да решава. В балоните оставаше кислород за около четири часа. Трябваше или като изолира херметически вратата между кабината и салона, да се измъкне навън през аварийния люк и да опита да се добере до кърмовия сектор, или... двадесет и шест пътници...

Скафандърът е в шкафа. Малко му е голям, но какво да се прави. Той изви ръката си, за да затегне ципа на шлема, и почувствува остра болка в лявата половина на гърдите си. Не бива да прави резки движения. Сега да нагласи на гърдите си кислородния балон и да закачи въжето за пояса. Да не забрави маневрения пистолет. Проклятие! Нито въжето, нито пистолетът бяха на местата си. Очевидно екипировката за излизане в Космоса държат в кърмовия отсек. Щом няма друг избор, ще върви така. Провери херметичността на шлема и взе да отвинтва диска на аварийния люк.

Силната струя притисна тялото му към полуотворения люк. Лампите на тавана се пръснаха с гръм. Черната пластмаса на пултовете бързо се покри с дебел слой скреж.

Той хвърли поглед към вратата, водеща в салона, и отвори люка...

През дългия му живот на космонавт неведнъж му се беше случвало да излиза навън по време на полет и винаги бе изпитвал несравнимото с нищо усещане за величието на Космоса. Но сега не му беше до силни емоции. Тънкият леден слой му пречеше да затвори люка. Подпрял се с крака на обшивката, той го дърпаше с всички сили към себе си.

– Мерзавец! – Неочаквано капакът се бе хлопнал и премятайки се

презглава, Климов почна стремително да се отдалечава от кораба. Протегна ръце и крака. Въртенето стана по-бавно, но черната бездна между него и нула шестнадесети неумолимо се увеличаваше.

„Люкът!! Дори ако Притчърд се събуди, преди в кораба да се е свършил кислородът... Достатъчно е да откренат вратата и...“

В отчаяние той се премятеше в пространството, като ту се свиваше на кълбо, ту рязко изпълваше тялото си.

„Ако имах маневрения пистолет... Глупак! Каква полза да се ядосваш, щом го нямаш... Кислородът!“

Премести лостчето за загряване на балона в крайното положение и като изчака подходящия момент, рязко отвори вентила за продухване.

„Стоп!... Още веднъж... Стоп!“

Грамадата на кораба все повече се приближаваше, все по-ниско ставаше налагането на кислорода в балона.

„Достатъчно! – Протегнатите му пръсти почти докосваха спасителното стоманено въже. – Нима ще се разминем?! За последен път! Готово!“

Сега той здраво се хвана за металната скоба. Капакът на люка е съвсем близо. Климов нагласи диска и стиснал зъби, го завинти с ключа докрай. Дано само им стигне кислородът!

Бавно, премествайки се с ръце, взе да се движи по протежение на кораба. Аха! Ето я дупката с разкъсани краища! С мъка провря тялото си вътре. Точно както си мислеше. Взривили се бяха дяволските сандъци на площадката. Наведе се и при светлината на шлемовото фенерче откри пробива в тръбопровода, по който регенерираният въздух отиваше в салона. Дупката е колкото юмрук, краищата ѝ са покрити с лед. От нея изхвърчат струи бели снежинки. Слава богу! Регенерационната инсталация работи. Приблужи се до вратата, водеща към машинното отделение, и сложи на нея ръката си. Леката вибрация от работещите компресори приличаше на биене на сърце.

Трябва да побърза. И без това твърде много скъпоценен въздух е изтекъл в Космоса. Най-напред да запуши тръбата, а после ще се заеме с кабела. Ще запуши и пробива в обшивката на кораба, а после...

* * *

– Витя! – Ружена го тръскаше за рамото. Тя вече бе свалила престилката си. Костюмът от мека сива тъкан подчертаваше стройната ѝ фигура. – Да вървим, мили! Нула шестнадесети отдавна отлетя за Марс. До сутринта нищо ново няма да се случи. Ще успеем да хванем автобуса.

Виж се на какво приличаш! Да вървим! Ще се изкъпеш, ще пийнеш малинов чай. Утре аз съм свободна, можеш цял ден да се излежаваш.

„Е, решавай, пилоте!“

– Не – каза той, като хвърли поглед на разписанието за рейсовете, – ще ношувам в общежитието. Утре сутринта в седем трябва да бъде тук при отлитането на маршрутния за Луната. Нали съм резерва, всичко може да се случи.

КРАЙ

© 1965 Иля Варшавски
© 1980 Цвета Пеева, превод от руски

Иля Варшавский
Решайся, пилот!, 1965

Сканиране: Xesiona, 2008
Разпознаване и редакция: Mandor, 2009

Издание:

Иля Варшавски. Тревожни симптоми няма
Книгоиздателство „Георги Бакалов“, Варна, 1980
Съставител: Димитър Пеев
Преводач: Цвета Пеева
Редактор: Гергана Калчева
Оформление: Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев
Илюстрация на корицата: Текла Алексиева
Художествен редактор: Иван Кенаров
Технически редактор: Пламен Антонов
Коректор: Жулиета Койчева

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12515>]